

Baljós idők?

**OECD: Kisebb lesz
a növekedés**

Három vélemény a magyar gazdaság kilátásairól

5. oldal

A könnyűipari szövetség elnöke az ágazat jövőjéről

6–9. oldal

EU-irányelvek a közösségi gazdaságért

17–18. oldal

TARTALOM

FÓKUSZBAN

OECD-jelentés: Lassult a növekedés . . . 3

KÖRKÉRDÉS: A magyar gazdaság
növekedési kilátásai 5

INTERJÚ

Könnnyűipar: hányatott sors,
nehéz jelen, némi remény 6

A hazai könnyűipar mai helyzete,
alágazatonként 9

NAPIRENDEN

ILO: a szegénység csökkentéséhez
méltányos munkahelyek kellene . . . 10

A vasárnapi bérpótlékról és a cafeteria
változásáról is tárgyalt a VKF 11

Versenyképességünk jövője (MAPI) . . 12

MGYOSZ-HÍREK

A reálbérek emelkedése
elkerülhetetlen hosszú távon 13

Az OKSZ véleménye
a vasárnapi pótlékról 14

EURÓPAI UNIÓ

Meghosszabbítják az Európai Stratégiai
Beruházási Alap működését 15

A közösségi gazdaságra vonatkozó
európai menetrend 17

Az NFM véleménye: az egyenlő
versenyfeltételek garantálása a cél . . 18

Az Európai Bizottság javaslatot
nyújtott be az elektronikus
kereskedelem ösztönzésére 19

KÖNYVJELZŐ

Mitől lesz egyensúlyban egy gazdaság,
egy társadalom? 20

A MAGYAR GYÁRIPAR

az MGYOSZ hivatalos havilapja

Kiadja a Munkaadók és Gyáriparosok
Országos Szövetsége

Szerkesztő: Kocsi Ilona

Szerkesztőség:

1054 Budapest, Széchenyi rakpart 3.

Telefon: 06 (1) 474-2041

E-mail: mgyosz@mgyosz.hu

Internet: www.mgyosz.hu

Layout: Horváth László Béla

Fotó: Vámos Judit

Hirdetésfelvétel: klajko@mgyosz.hu

Telefon: 06 (1) 474-2041

ISSN: 1219-6193

Miklós László,
az MGYOSZ alelnöke

„Úgy tűnik, a kormány jobban hisz a beavatkozó és centralizált kormányzásban, mint az aktív szabályozó állam befolyásoló erejében.”

A normativitás kedvez az üzletnek

A gazdasági növekedés első negyedévi visszaesése nem volt váratlan, a mértéke és a szerkezete volt meglepő, de nincs nagy baj. Legfeljebb nem büszkélkedhetünk azzal, hogy éllovasok vagyunk. Egy kicsi, nyitott gazdaságban egy-egy jelentős súlyt képviselő ágazat – mint nálunk az autóipar – átmeneti megtorpanása, vagy az EU-s források hullámzó felhasználása azonnal tükröződik a számokban. A hazai elemzők szerint azonban az év egészét tekintve így is 2% körüli növekedés várható, mert a számottevően emelkedő reálbérek hatása megjelenik a bővülő fogyasztásban, az EU-források lehívása felgyorsul, a lakásépítések beindulása az építőipart is kimozdítja a mélypontról, és még jó mezőgazdasági évünk is lehet.

Az már inkább aggasztó, hogy a magyar gazdaság potenciális növekedési üteme évek óta 2 százalék és nem látszik jele annak, hogy ez mitől lehetne magasabb. A tőkevonzó képességünk csekély, a magánberuházások mérsékeltek, a teljesítőképes munkaerő bővülésének komoly korlátai vannak, a termelékenység lényegében stagnál, az innovációs képesség nem javul kielégítően. És akkor még nem szóltunk a magas adóékról, a kiszámíthatóság elégtelen voltáról, az egyre szaporodó, ki tudja mikor megtérülő nagy kormányzati projektek forrásigényéről, amelyek miatt nem csökkenthető a jövedelem centralizáció és magas a kormányzati kiadásokban a gazdasági célú kiadások aránya. Abban lehet bízni, hogy a kormány a növekedés ösztönző stratégia kidolgozásakor nem konjunktúraélenkítésben gondolkodik, mert az alááshatja a makróegyensúly helyreállításában elért eddigi eredményeket. Az idén meghirdetett Irinyi-terv e stratégiában inkább csak kiegészítő szerepet játszhat. A felzárkózást biztosító tartós növekedéshez mindenekelőtt már rövidtávon is a gazdaságpolitika stabilabbá és kiszámíthatóvá válása, a magánberuházásokat ösztönző kedvezőbb üzleti környezet, valamint a versenyképesség javítása szükséges.

A kormány számos eredményes erőfeszítést tesz a duális képzés bevezetésétől kezdve a külföldi működő tőke behozatalának elősegítésén keresztül az adóbeszedés hatékonyságának növeléséig. De úgy tűnik, jobban hisz a beavatkozó és centralizált kormányzásban, mint az aktív szabályozó állam befolyásoló erejében. Pedig érdemes lenne megpróbálni a kettő kombinációját, mert a normativitás növelése kiszámíthatóbb és bátorítóbb lenne az üzleti szektor számára.

OECD-JELENTÉS: LASSULT A NÖVEKEDÉS

Nemcsak a magyar gazdaság növekedési kilátásait rontotta az OECD, de a globális gazdaság bővülésére is pesszimistább becslést adott ki most, mint novemberben. A különbség a mértékben van.

GLOBALIS NÖVEKEDÉSI LASSULÁS

A globális gazdaság olyan állapotban van, amikor csak a fiskális, a monetáris és szerkezeti politika hatékonyabb és jobb összehangolásával lehet gyorsabb növekedésre sarkallni – áll a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet, az OECD Global Economic Outlook jelentésében. E szerint a fejlett országok gazdaságának a növekedése stagnál, miközben a válság óta a globális gazdaság teljesítményét felhajtó számos feltörekvő ország gazdasági növekedése lelassult. A jelentés szerint idén 3 százalékkal nő a világgazdaság, ugyanúgy mint tavaly, és jövőre a bővülés várhatóan 3,3 százalékos lesz. Az idei és a jövő évre vonatkozó adat 0,3 százalékponttal kisebb a novemberben ismertetett előrejelzésnél. Az amerikai GDP például az idén 1,8 százalékkal, jövőre 2,2 százalékkal nő. Az euróövezeti térség gazdasági növekedése alig változik, idén 1,6 százalékos, jövőre 1,7 százalékos lesz. A 34 országot – köztük **Magyarországot** – is tömörítő OECD idei 1,8 százalékos gazdasági növekedése 2,1 százalékosra gyorsul jövőre. A jelentés összeállítói Kínában azzal számolnak, hogy a GDP növekedése idén 6,5 százalékos, jövőre már csak 6,2 százalékos lesz. Indiában 7,5 százalékos idei és jövő évi gazdasági növekedést vár az OECD. Brazíliában idén 4,3 százalékkal, jövőre 1,7 százalékkal zsugorodik a gazdaság. Oroszországban a tavalyi után idén is csökkent a GDP, 1,7

százalékkal, jövőre viszont már 0,5 százalékkal nő a gazdaság teljesítménye. Az OECD-jelentés szerint veszélyt jelent a globális gazdaságra nézve Nagy-Britannia kilépése az EU-ból. Amennyiben a júniusi referendum eredményeként London elhagyná az Európai Uniót, az jelentősen lassítaná a gazdasági növekedést Európában és mindenütt máshol a világon – közölték.

MAGYARORSZÁG: JELENTŐSEN RONTOTTÁK A NÖVEKEDÉSI KILÁTÁST

Az idén 1,6 százalékkal nő a magyar hazai össztermék (GDP) a tavaly novemberben várt 2,4 százalékos helyett – áll az OECD országjelentésében. Viszont a párizsi székhelyű szervezet továbbra is 3,1 százalékos GDP-bővüléssel számol jövőre. A jelentés az idei gazdasági növekedés lassulását az állami beruházások csökkenésével indokolta, amit az EU szerkezeti alapjainak lassúbb beérkezése okoz, jövőre viszont már újra nagyobb ütemre kapcsol a gazdaság. A dokumentum szerint szilárd marad a lakossági kereslet, a foglalkoztatás tovább bővül. A közmunkaprogramot (amelynek költsége a GDP fél százalékpontja) fokozatosan le kellene építeni, ahogy növekednek a foglalkoztatási lehetőségek a magánszektorban – írták. Ugyanakkor az OECD 1,9 százalékos idei GDP-arányos államháztartási hiánnyal szá-

BIZTATÓ JELEK AZ IPARBAN

A KSH első becslése alapján a magyar ipar kibocsátása 2016 áprilisában 5,3 százalékkal volt magasabb a tavalyinál. Az előző hónaphoz képest pedig a szezonálisan és munkanaphatástól megtisztított adat szerint 5,4 százalékos bővülést mutat. Így az idei év első négy hónapjában az ipari kibocsátás éves szinten 1,5 százalékkal magasabb a 2015-ös hasonló időszaknál.

AZ MNB 100 MILLIÁRD FORINTTAL MEGEMELI AZ NHP KERETÖSSZEGÉT

A Monetáris Tanács legutóbbi ülésén az NHP harmadik, kivezető szakasza keretösszegének 100 milliárd forinttal történő megemeléséről döntött. Az MNB a rekord alacsony szintű alapkamat tartós fenntartása mellett a forintpillér keretösszegének 100 milliárd forinttal, 400 milliárd forintra történő megemelése révén megvalósuló óvatosabb ütemű kivezetéssel is elő kívánja segíteni, hogy biztosan megvalósuljon a kkv-hitelállomány idei évre várt 5-10 százalékos bővülése, ami a reálgazdaság megfelelő növekedéséhez szükséges – olvasható a jegybanki közleményben. Ezzel együtt az MNB megerősíti: fontosnak tartja a piaci hitelezés helyreállítását, amelyhez segítséget nyújt a Piaci Hitelprogram, és ezzel összhangban fenntartja az NHP fokozatos kivezetésére irányuló szándékát. Ezzel az I. (forint) pillérben már 400 milliárd forintnyi hitelhez juthatnak év végéig a hazai mikro-, kis- és középvállalkozások beruházásaik megvalósításához, miközben a II. (deviza) pillérben továbbra is elérhető a 300 milliárd forintos keretösszeg. Az NHP első és második szakaszában 2015 végéig mintegy 31 000 vállalkozás jutott finanszírozáshoz közel 2126 milliárd forint összegben – emlékeztet az MNB közleményében. Ennek köszönhetően a kkv-hitelállománynak a program indulása előtt megfigyelhető tartós, évi 5-7 százalékos csökkenése nemcsak megállt, de 2015 utolsó két negyedévében már 3-4 százalékos bővülés volt megfigyelhető, ami 2016 első negyedévében is folytatódott.

mol, ugyanúgy, mint novemberben. A várható jövő évi deficitet 1,5 százalékról 2,6 százalékra változtatta. A jelentés összeállítói az ideai várható inflációt a novemberben becsült 2,2 százalékról 0,1 százalékra, a jövő évit 2,7 százalékról 1,7 százalékra módosították. A jelentés szerint az infláció növekedésével a jegybanknak lehet, hogy semlegesebb monetáris politika felé kellene elmozdulnia 2017 végéig. Az OECD szerint a GDP-arányos államadósság a novemberben várt 74,6 százalék helyett 74,3 százalékra csökken, jövőre 73,3 százalék lesz a tavaly becsült 72 százalék helyett.

A globális gazdasági válság óta alacsony a termelékenység növekedése. Átfogó szerkezeti reformokra van szükség a versenyképesebb vállalatok és megfelelően felkészített munkaerő kialakulása érdekében. Csökkenteni kell az adminisztrációs terheket, és jobban kell használni a szabályozási vizsgálatokat az átláthatóság, a stabilitás és a jogszabály-alkotási folyamatok javítása érdekében – áll a szövegben.

NGM: AZ ÉV MÁSODIK FELÉBEN ISMÉT DINAMIKUSSÁ VÁLHAT A GAZDASÁG NÖVEKEDÉSE

A kormány prognózisához hasonlóan látja friss jelentésében a magyar költségvetési folyamatokat és az infláció alakulását a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD), a növekedés rövid távú megítélésében viszont eltér a nemzetközi szervezet és a magyar kabinet álláspontja – mondta Hornung Ágnes, a Nemzetgazdasági Minisztérium (NGM) pénzügyekért felelős államtitkára az OECD legfrissebb országjelentését kommentálva az MTI-nek. Közölte: az OECD előrejelzésében a 2016-ra vonatkozó növekedési előrejelzését 1,6 százalékra mérsékelte, kifejezetten átmenetinek minősítve az év első negyedében tapasztalható lassulást. Ennek megfelelően – az év második felében már megjelenő növekedési gyorsulásra utalva – a 2017-es várakozását 3,1 százalékra emelte, ami megegyezik a konvergenciaprogramban szereplő prognózissal – hívta fel a figyelmet az államtitkár. Hornung Ágnes hozzátette: az OECD a gyengébb első negyedéves adatokkal magyarázza az ideai GDP-előrejelzésének csökkentését, ugyanakkor az elemzés is utal az uniós források felhasználásának

ciklikusságára. A magyar kormány úgy látja, hogy a kifizetések az év hátralévő részében jelentősen felgyorsulnak, és beindul a lakásépítési program is, amely lökést ad az építőiparnak, a beruházásoknak és a gazdasági növekedésnek – hangsúlyozta az államtitkár. Az építőipar bővülő teljesítményét vetítik előre a dinamikus növekvő új megrendelések, illetve a magas kapacitáskihasználtság is – tette hozzá.

Kifejtette, emellett a feldolgozóipari rendelkezéskészlet előző évinél is magasabb szintje az ipar erősödést jelzi. Az első negyedévben a téli leállások és a különböző technikai problémák hatására az autóipar visszahúzta a növekedést, ezek megszüntével a szektor várhatóan viszonylagos a tavalyi évre jellemző lendületét, ami az eredeti előrejelzéseknek megfelelően segíti a következő negyedévek növekedését.

Az OECD elismerően szól a kedvező munkapiaci folyamatokról, a bővülő foglalkoztatottságról és a rekordalacsony munkanélküliségről – folytatta Hornung Ágnes. A lakosság dinamikus növekvő reáljövedelme a fogyasztást támogatja, ezt támasztja alá az emelkedő lakossági bizalmi index is – fűzte hozzá. Közölte, a fiskális folyamatokat az OECD lényegében a kormánnyal egyező módon értékeli, 2016-ra és 2017-re 1,9 százalékos, illetve 2,6 százalékos hiányt jeleznek előre, míg a konvergenciaprogram 1,9 százalékos, illetve 2,4 százalékos deficittel számol. Az inflációs pályát is hasonlóan látja az OECD és a kormány: 2016-17-re 0,1, illetve 1,7 százalékos mérsékelt inflációval számolnak, a kabinet várakozása 0,4, illetve 0,9 százalék.

Hornung Ágnes elmondta: a kormány álláspontja, hogy bár a költségvetési folyamatokat és az infláció alakulását a kormány prognózisához igen hasonló módon látja az OECD, a szervezet nem kellő súllyal vette figyelembe a következő negyedévekben várható kedvező folyamatok hatását az egész éves növekedésre. A kormány várakozása szerint erős növekedési korrekció várható, az első negyedévi teljesítményt visszafogó hatások megszűnnek, és helyükbe a növekedést gyorsító tényezők lépnek – összegezte az államtitkár. 2016 második felében, a kormány prognózisának megfelelően, a magyar gazdaság növekedése ismét dinamikusává válhat – tette hozzá.

A magyar gazdaság növekedési kilátásai

HÁZI ZOLTÁN,

a Budapesti Nagybani Piac Zrt.
vezérigazgatója

NAGYOBB FOGYASZTÁSNÖVEKEDÉS KELLENE

A magyar gazdaság teljesítményét, s növekedési kilátásait alapvetően meghatározza, hogyan alakul a belső fogyasztás, az export és a termelő beruházás. Ez utóbbi kettőben most megtorpanás van a növekedésben. A statisztikák szerint viszont a fogyasztás már jelentősen nőtt az utóbbi egy-két évben, de én még ezt is kevésnek érzem. Különösen a zöldség-gyümölcs kereskedelem szemszögéből látom problematikusnak a helyzetet. A zöldségtermelés például mennyiségben is csökkent, az értékesítésben hasonló trend érvényesült. Ez nyomasztja az ágazatot. Az exportban is fontos lenne, hogy nagy mennyiségű és jó minőségű áru alap álljon rendelkezésre. Ez világos követelmény, ám nem egyszerű a teljesítés. Sokszor van jó minőségű termék, de nem elegendő mennyiségben, vagy nem homogén minőségben. Tehát itt is fontos lenne a termelés bővítése, mert ez jelenthetné az exportnövelés háttérét is. A magyar gazdaság egésze szempontjából kulcsfontosságú a növekedés felpörgetése. Az ideai kilátások most nem túl jók, a jövő évi 3 százalék már megfelelő mérték lehet. Nagyjából ugyanis 3 százalék kell ahhoz, hogy az érzékelhető változást, javulást indítson el a gazdaságban, s társadalomban egyaránt.

TÁLOS PÉTER,

a Joint Venture Szövetség elnöke

A FUNDAMENTÁLIS OKOKAT KELL FELTÁRNI

A magyar gazdaság növekedését két tényező befolyásolta jelentősen az elmúlt időszakban: az elsősorban EU-forrásokból finanszírozott beruházások és a Nyugat-Európába – elsősorban Németországba – irányuló export. Az EU-források áramlása lassabb, mivel egy újabb hétéves ciklus elején vagyunk és – legalábbis az alapján, amit tapasztalok – úgy tűnik, a nyugat-európai kereslet sem túl élénk. Ez magyarázhatja a vártnál alacsonyabb növekedési számokat. A szakemberek azt mondják, a magyar gazda-

Az OECD legfrissebb jelentése szerint idén 1,6 százalékkal nő a magyar hazai össztermék (GDP) a tavaly novemberben várt 2,4 százalék helyett. A párizsi székhelyű szervezet továbbra is 3,1 százalékos GDP-bővüléssel számol jövőre.

Körkérdésünkben azt tudakoltuk, miként látják a magyar gazdaság teljesítményét, növekedési kilátásait a gazdaság szereplői.

ság növekedési potenciálja 2 százalék körül van, ha ezt elfogadjuk, akkor a jövő évi 3 százalék fölötti előrejelzés elég optimistának tűnik, hacsaknem a választások előtti évben általában megfigyelhető hatásokkal számoltak az OECD szakemberei. Közép- és hosszú távon véleményem szerint meg kellene találni a fundamentális okokat, amelyek ilyen alacsonyan tartják a növekedési potenciált és ezek megváltoztatására programokat kidolgozni, ugyanis az jól látszik, hogy ez a hétéves periódus az EU utolsó bőkezű időszaka, 2020-at követően nem számíthatunk többé ilyen – a Marshall-segélyhez mérhető nagyságrendű – pénzbeáramlásra.

ZSOLDISNÉ CSAPOSS NOÉMI
elnök, Személyzeti Tanácsadók
Magyarországi Szövetsége

DIFFERENCIÁLÓDIK A PIAC ÉS A GAZDASÁG

Munkaerőpiac szempontból mindenképpen növekedési tendenciák látszanak, ami a termelő szektorban határozottan megfigyelhető, hiszen itt mind a fizikai-betanított munkáknál, mind a mérnöki munkakörökben nagyarányú bővülés tapasztalható. De egyéb ágazatokban is érezhető a fellendülés. Bár a vállalatok továbbra is óvatosak és az első számú prioritás a költség-hatékonyság és az üzleti rugalmasság, mostanra látszik, hogy sokkal több betöltetlen pozícióval találkozom, mint mondjuk tavaly ilyenkor. Vannak bizonyos szektorok, ahol már egyértelműen hiány van a munkaerőből. E tendencia már eddig is látszott, s a jelek szerint csak tovább fog növekedni ez a hiány például az IT-szektorban, a műszaki technikai, szakmunkák területén. Jellemzően nagyobb létszámbővülések inkább a multinacionális cégeknél tapasztalhatók, míg a kkv-k óvatosabbak. Az innovációk, a technológiai megoldások egyre fontosabbak a növekedési kilátásoknál is, így azon a vállalkozások, amelyek ebben a témában – legyen bár kicsi, vagy nagy – képesek újat alkotni, ott gyors növekedés előtt állnak. A tőkeszegényebb, nehezebb piacokon mozgó kkv-k továbbra is a fennmaradás nehézségeivel küzdenek. Egyszóval látszik, hogy differenciálódik a piac és a gazdaság.

KÖNNYŰIPAR: HÁNYATOTT SORS, NEHÉZ JELEN, NÉMI REMÉNY

Alacsony bérszínvonal, alacsony presztízs, hiányos szakmai képzés – ezek azok a tényezők, amelyek leginkább megkeserítik a könnyűiparban dolgozók életét. Dr. Kokasné dr. Palicska Livia, a Magyar Könnyűipari Szövetség (az MGYOSZ tagszervezete) egy éve megválasztott elnöke emellett néhány ígéretes nemzetközi sikerről is beszámolt.

AZ ELNÖK

Az MKSZ 2015-ben megválasztott új elnöke, dr. Kokasné dr. Palicska Livia a Petrik Lajos Vegyipari Szakközépiskola elvégzése után a Drezdai Műszaki Egyetem Textil és Ruhatechnológiai Intézetén végzett okleveles gépészmérnökként és a Nyugat-Magyarországi Egyetemen szerzett PhD fokozatot. A Pamuttextil Műveknél eltöltött évek után a Könnyűipari Műszaki Főiskolán helyezkedett el, amelynek jogutódja az Óbudai Egyetem. A Rejtő Sándor Könnyűipari és Környezetmérnöki Karának egyetemi docenseként előadásokat és gyakorlatokat vezetett. A 2012-ben létrejött új Anyagtudományok és Technológiák Doktori Iskola oktatója, 2014-ig az iskola titkára. 2014 nyarán vált meg a felsőoktatástól és lett az INNOVATEXT Textilipari Műszaki Fejlesztő és Vizsgáló Zrt. vezérigazgatója.

Magyar Gyáripár: 1990-ben alakult a Magyar Könnyűipari Szövetség, azaz tavaly volt 25 éves. Miről szolt ez a 25 év?

Dr. Kokasné dr. Palicska Livia: A Magyar Könnyűipari Szövetség (MKSZ) autonóm vállalkozói, munkáltatói szakmai érdekképviselet, amely a textil-, ruha-, bőr-, szőrme-, cipőiparban és egyéb kapcsolódó könnyűipari szakmákban tevékenykedő vállalkozásokat fogja össze. 1990. október 18-án alakult meg azzal a határozott céllal, hogy hatékonyan és módszeresen védje a textil-, ruha-, bőr-, cipő- és ruhaipar érdekeit. A megalakításkor belépő 65 jelentős hazai gyártó cég az ágazat 90%-át lefedte. Az MKSZ életében meghatározó szerepet játszott az egykori Könnyűipari Minisztérium miniszterhelyettese, dr. Cseh József, aki alapító főtitkára volt a szövetségnek és hosszú ideig irányította annak munkáját. Az MKSZ szándéka szerint a könnyűipar olyan központja kívánt lenni, amelyhez a gyártó vállalatok bizalommal fordulhatnak, és amely képes ennek az iparágaknak a megítélését javítani. Ez az iparág, amelynek nagy fontossága van mind a nemzetgazdaság, mind a munkahely-teremtés szempontjából, több elismerést érdemel a társadalom, a gazdaság és a kormányzat részéről, mint ami jelenleg tapasztalható. A Szövetség több szakmai szervezettel működött együtt az elmúlt negyed század-

ban, képviselve a tagok szakmai érdekeit. 2004 óta tagja az Euratexnek, amely az Európai Unióban képviseli a textil- és ruhaipari szakterülethez tartozó vállalatok érdekeit. Tagja a Könnyűipari Ágazati Párbeszéd Bizottságnak (KÁPB) is, ahol a munkaadókat képviselő oldal társelnöki tisztét évek óta a Szövetség elnöke tölti be.

MGy: A könnyűipar nem tartozik a húzóiparágak közé, de a tradicionális ágazatok közé igen. Milyen helyet foglal el a magyar gazdaság egészében ez a terület?

PL: A könnyűipar ma is fontos helyet foglal el a nemzetgazdaságban. A könnyűipari tevékenység – ezen belül a textíliák, a ruházati termékek és a bőr- és cipőipari termékek gyártása – 400 milliárd forint nettó árbevételt produkált. Az adatok szerint a bőr- és bőrtermékek, valamint a lábbelik gyártása terén 2012 óta egyenes emelkedés tapasztalható, a textíliák gyártásában 2010 óta – kisebb ingadozásokkal – enyhén emelkedő tendencia figyelhető meg, a ruházati iparban a termelési érték nagyjából szinten van. A könnyűiparban dolgozók létszáma évek óta 42-44 ezer fő körül mozog, 2016 elején 44,2 ezer volt, ami az iparban foglalkoztatottak – egyébként kis mértékben növekvő – számának (732,5 ezer) 6%-a. Csekély mértékben ugyan, de emelkedő

tendenciát mutat a könnyűiparban foglalkoztatottak bére is: 2012-ben ez 87 949 Ft/hó volt, 2016 első negyedévében 108 123 Ft/hó. Ez utóbbi az ipari átlag (179 345 Ft/hó) 60,3%-a. Nehezíti a vállalkozók és a munkavállalók helyzetét a bruttó minimálbérhez viszonyított igen magas adóteher, ami 2013-ban mintegy 55% volt és ez régióinkban a legmagasabb.

MGy: Miben más ez a terület, mint 25 éve volt?

- Megszűntek a korábbi nagyvállalatok. Ez önmagában véve még nem lenne baj, de a nagyvállalatok maradványaiból alakult kis cégek jelentős része életképtelenné vált és megszűnt, részben a kedvezőtlen gazdasági környezet, részben a vezetés szakértelmének hiánya miatt.
- A működő vállalatok jelentős része csak bér munkavégzésre alkalmas, mert – részben az oktatás hiányosságai, részben a nagyon alacsony bérszínvonal miatt – hiányoznak a kreatív szakemberek.
- A külföldi tulajdonban levő vállalatok jelentős része csak a termelési folyamat egy részét telepíti Magyarországra, azt, amely elsősorban munkai igényes, de nem vagy csak kevés kreativitást igényel. Pl. van olyan külföldi tulajdonban levő kötöttáru gyár, amely a kötőgépre felszerelendő fonalat már erre előkészítve szállítja a Magyarországra telepített kötőgépekre. Ezt csak fel kell tenni, az elkészült nyerskelmét visszaszállítja külföldre és az igényes befejező, kikészítési műveletet már ott végzi el. Mi csak a legegyszerűbb, betanított munkát igénylő tevékenységet végezzük. A magyarországi gyár kész technológiát kap, csak azt kell végrehajtania. Szerencsére van néhány ellenpélda is, de kevés. Hasonló a helyzet a ruháiparban is.
- A technika fejlődésével a könnyűipar minden területén előretört a digitális technika és az automatizálás alkalmazása, ami szükségessé tenné az ehhez alkalmazkodni tudó munkavállalók meglétét. Ehhez azonban a szakmai képzés sem közép-, sem felső fokon nem nyújt alapot. Csak alacsony fizetésű betanított munkásokkal nem lehet korszerű technikát működtetni és versenyképes termelést folytatni.

- A textiliparban előretörték a nem ruházati alkalmazások (műszaki, gyógyászati textíliák), de a ruházati cikkekben belül is egyre fontosabbak a funkcionális ruházati cikkek (amelyek célzott tulajdonságaikkal a felhasználó fokozottabb kényelmét, egészségének javítását, tevékenységének, életfunkcióinak követését stb. teszik lehetővé). A hazai gyárak ilyenek gyártására – kevés kivétellel – szellemi és technikai hiányosságaik miatt sajnos nem alkalmasak.

MGy: A nemzetközi trendek megjelennek a magyar tervekben, megjelenésben is?

L: Igen, a divatipar nemzetközi trendjei hazánkban is itt vannak. Az etikus és fenntartható divat iránt egyre többen fogékonyak – ehhez kapcsolódóan éppen nemrég volt egy nagyszerű nemzetközi rendezvény, a First Global Sustainable Fashion Week (<http://www.fashionhungary.com/global-sustainable-fashion-week/>), amelyben szervezőként és előadóként is én is közreműködtem. De az aktuális szezonális trendek is azonnal megjelennek a magyar tervezők kollekcióiban is: ilyenek a minimál, a recycling, a used look, a romantikus florális, a csipke, a klasszikus, a geometriai mintázat stb.

Büszkék vagyunk arra, hogy

- magyar tervezőink közül többen is a nemzetközi sikereket aratnak (Konsánszky, Ivanka, Nanuska, Use unused stb.),
- hogy a nemzetközi szintrendeket meghatározó Intercolor Bizottság (amely idén Budapesten ülésezett) munkájában hosszú évek óta sikerrel vesz részt egy magyar tervező is, Baczár Éva,
- hogy Szigeti Szilvia az Eventuell Galeria társalapítója milyen eredményesen vezet a Visegrádi Alap támogatásával megvalósuló határtalan design programot.

Örömmel tölt el az is, hogy egyre több diák kerül ki a hazai iskolák tervező műhelyeiből, középfokú és felsőfokú intézményekből eredeti gondolatokkal, friss ötletekkel. A pályakezdők kísérletezései a kutatások tapasztalataival felvértezve mindig izgalmasak, jó érzés látni nemzetközi sikereiket (pl. a legutóbbi frankfurti Textiltex vásáron Kárpáti Judit), és esetenként szédületes karriert futnak be (Litracon).

„Szeretnénk biztatni a vállalatokat, hogy hozzanak létre hálózatokat, vagy csatlakozzanak meglévőkhöz, fektessenek be együttműködésbe és közös vállalatokba ott, ahol a kritikus vállalati méret nem érhető el, és működjenek jobban együtt az ágazat szereplőivel, szakmai és érdekvédelmi szervezeteivel.”

TEXTILIPAR, MINDENHOL

A frankfurti Techtexel vásáron minden évben hatalmas érdeklődés övezi az alábbi területeken megjelent textil-fejlesztéseket:

- **Agrotech** – a növénytermesztésben, erdészetben, kertészetben, tájépítésben használt textíliák,
- **Buildtech** – a magas- és mélyépítésben szerkezeti anyagként alkalmazott textíliák,
- **Clothtech** – a ruha- és cipőgyártásban nem alapanyagként, hanem szerkezeti anyagként használt textíliák,
- **Geotech** – az út-, vasút- és vízepítésben, gátak, hulladéklerakók stb. építésében használt szerkezeterősítő textíliák,
- **Homotech** – a bútorgyártásban és dekorációs anyagok formájában (pl. tapéta) használt textíliák,
- **Indutech** – a gépgyártásban, a vegyiparban, energiaiparban szerkezeti anyagként használt textíliák,
- **Medtech** – a gyógyászatban és higiéniai eszközökben alkalmazott textíliák,
- **Mobiltech** – a járműgyártásban (autó-, hajó-, repülőgépgyártás, vasutak, űrhajózás) szerkezeti anyagként használt textíliák,
- **Oekotech** – a környezetvédelemben, hulladékkezelésben alkalmazott textíliák,
- **Packtech** – csomagolóanyagok, az anyagmozgatásban, szállításban alkalmazott textíliák,
- **Protech** – az egyéni és közösségi védőfelszerelések előállításában használt textilanyagok,
- **Sporttech** – sportruházatok, sportfelszerelések, szabadidő-tevékenységek eszközeinek gyártásában alkalmazott textíliák.

Évről évre érződik a kreatív forradalom a Magyar Formatervezési Díj pályázatára érkező alkotások között is, amelyek közül sok alkotót sorolhatnánk itt fel, de a helyszűke miatt most nem teszem.

MGy: Milyen trendek befolyásolják ezen ágazat jövőjét?

PL: A könnyűiparban is egyre nagyobb hangsúlyt kap a fenntartható fejlődés, a környezet védelme és a termelés hatékonyságának növelése. Tudásintenzív iparrá vált, és tevékenységében ma már a legújabb anyagtudományi eredményeket, technológiai, technikai és informatikai innovációkat alkalmazza. A divatiparban a fast fashion ellenpólusaként megjelentek a slow fashion lelkes követői, a minőség és a fenntarthatóság szerepének erősödésével kezdenek Távol-Keletre kihegyezett termelői kapacitások visszaszállítani.

A textil- és ruháiparban piaci részként hazai vállalkozások számára is nagy lehetőségek nyíltak meg a nem ruházati alkalmazások, ill. a funkcionális ruházati cikkek gyártása területén. Ágazatunk a kreatív iparágak egyik legdinamikusabban fejlődő területe, ahol megjelentek a legkorszerűbb textil- és bőripari fejlesztések: intelligens, adaptív, funkcionális, lélegző, nagyfokú védelmi képességgel bíró stb. alapanyagok, high-tech gyártástechnológiák. A textil ma már nem az, amit hagyományosan értünk alatta, amit viselünk, vagy ami az otthonunkban lakástextilként megtalálható. Textil nélkül elképzelhetetlen lenne a mindennapunk, hiszen hagyományos és műszaki alkalmazásként mindenhol körülvesznek minket.

MGy: Több iparágat egyesítenek, így a textil-, textilruházati-, a bőr-, szőrme-, és cipőipari, textiltisztítói stb. területeket. Nehéz megtalálni a szakmai érdekképviselőt a közös nevezőt, vagy az alap gondok, alapfeladatok ugyanazok mindegyik területen?

PL: Az alapproblémák hasonlóak, ugyanakkor a mikrovállalkozások nagy száma, a nagyon elaprózódott, diverzifikált termékstruktúra, a gyártó cégek telephelyeinek területi szétszórtsága és a tagság utóbbi időkből tapasztalható lemorzsolódása nem kedvez a Szövetség célkitűzésében szereplő hatékony érdekképviselői munkának.

MGy: Mit tart az ágazat olyan problémájának, ami alapvetően meghatározza a jövőt?

- az alacsony presztízs,
- a szakmai oktatás hiányosságai,
- alacsony bérszínvonal, ami miatt ezek a szakterületek nem vonzóak.

MGy: S mi az, ami biztonságot, eredményt ad?

Egyes megszállott szakemberek lelkesedése.

MGy: A Szövetség elnökeként mit tart legfontosabb feladatának? Mit szeretne elérni a következő öt évben?

PL: Professzionális érdekképviselőt és a szociális párbeszéd erősítését. Tekintettel arra, hogy a szektor résztvevőinek többsége a kis- és középvállalatok köréből kerül ki, biztatni szeretnénk a vállalatokat, hogy hozzanak létre hálózatokat, vagy csatlakozzanak meglévőkhöz, fektessenek be együttműködésbe és közös vállalatokba ott, ahol a kritikus vállalati méret nem érhető el, és működjenek jobban együtt az ágazat szereplőivel, szakmai és érdekképviselői szervezeteivel. Legfontosabb céljaink, hogy javítsunk az ágazat presztízsén, ágazati bérrendezéssel megteremtjük a kétkezi munka becsületét, segítsük a női és atipikus foglalkoztatást, és hozzájáruljunk a szakképzett munkaerő utánpótlás és a szakképzés jelenlegi problémáinak megoldásához. Az ágazat jövője szempontjából kulcsfontosságú az innováció és a kutatás-fejlesztés, amelyhez utat nyithat a részvétel nemzetközi projekt-konzorciumokban. Szeretnénk ezért jobban bekapcsolódni a nemzetközi vérkeringésbe, ehhez fontos, hogy megőrizzük tagságunkat az európai textil- és ruháipari szövetségben, az EURATEX-ben, és újra bekapcsolódjunk az európai bőripari szövetség, a COTANCE és az Európai Cipőipari Szövetség, a CEC munkájába is. Az aktív munkához első lépésben a működés feltételeit kell biztosítanunk. Jó hír, hogy sikerült újra megteremteni a Könnyűipari Ágazati Párbeszéd Bizottság (KÁPB) munkájában való részvétel alapvető feltételeit. Ahhoz, hogy munkaadói oldalról hatékonyak legyünk a tripartit érdekegyeztetésben, nagyon számítok az ágazat szereplőinek a támogatására.

MGy: A Szövetség tagja a Munkaadók

és Gyáriparosok Országos Szövetségének. Mit várnak az MGYOSZ-tól?

PL: Az MGYOSZ több ezer vállalkozást képvisel, évtizedek óta meghatározó érdek-képviselői munkát végez hazai és nemzetközi szinten. Az együttműködés reményeim szerint hozzájárul majd a könnyűipari szakmák presztízsének javításá-

hoz és a problémák között felsorolt tételek javításához. Az MGYOSZ Oktatási Bizottsága jelenleg számos területről gyűjti össze a szakképzéssel kapcsolatos problémákat, amelyek nagyon hasonlóak ágazatunkéihoz. Remélem, hogy sikerül közös erővel hatékonyan szót emelni e problémák megoldásának érdekében.

A hazai könnyűipar mai helyzete, ágazatonként

A rendszerváltást követően a korábbi piacok (Szovjetunió, volt szocialista országok) legnagyobb részének elvesztése és az importliberalizáció következtében az addigi állami nagyvállalatok nagy része tönkrement, vagy a privatizáció folyamatában sok kis vállalattá esett szét, amelyeknek csak egy része maradt életképes.

Textilipar

Az 1989-90-ben végbement politikai és gazdasági változások következtében a magyar textilipar számára korábban nagyon jelentős szovjet exportpiac megszűnt, a hazai termelésű textiltermékek belföldi fogyasztása pedig – elsősorban az import liberalizációja és a kezdetben igen magas infláció következtében beálló keresletcsökkenés miatt – erősen visszaesett. Ez a nagyvállalatok tönkremenetelét, a textilipar gyors leépülését eredményezte. A korábbi állami vállalatok helyén nagyszámú kisebb gazdasági társaság alakult. Ezek egy része azonban valóban sikeres lett, képes volt gépparkját és technológiáját felújítani, a kornak megfelelő berendezéseket beszerezni, ennek köszönhetően ma is működnek magas műszaki és minőségi színvonalon termelő textilgyárak hazánkban, amelyek termékei külföldön is megállják a helyüket. Emellett az alacsony bérszínvonal számos jelentős külföldi textilipari vállalatot is vonzott Magyarországra, amelyek ide telepítették át gyáraikat vagy egyes gyártási lépéseiket (elsősorban a kelmegyártás területén). Mindezek eredményeként tulajdonképpen számos igen korszerű textilgyár is működik hazánkban, ha részben vagy teljesen külföldi tulajdonban is.

Ruhaipar

A rendszerváltozást követően a nagyvállalatok tönkremenetelét követő privatizáció során a ruhaipar kisebb vállalkozásokra bomlott szét, amelyek egy része életképes volt, más része hamar csődöt mondott. Nagymértékben rontotta a helyzetet a textilipar leépülése. Ennek folytán a ruhaipar hazai alap- és kellékanyagokkal való ellátása lehetetlenné vált, a felhasznált anyagok legnagyobb részét importból kellett és kell beszerezni.

A működő ruhaipari vállalatok részben vagy teljesen magyar magántulajdonban vannak, részben magyar és külföldi cégek vegyesvállalataként működnek. A sikeres cégek zöme bér munkát végez külföldi megrendelők számára.

A ruhaipar legnagyobb versenytársa a hazai piacon a főleg ázsiai országokból származó importáru és emellett a Nyugat-Európából érkező használtruha-kereskedelem. Mindkét esetben elsősorban a hazai viszonylag magas termelői árak és az importárak jóval olcsóbb árszintje okozza a gondokat, mindenekelőtt a főleg mindennapi használatra szánt termékek esetében. Azok a hazai vállalkozások, amelyek képesek magas esztétikai és műszaki színvonalú, divatos termékek előállítására, még így is prosperálnak.

Bőr-, szőrme- és cipőipar

Az 1990-es években bekövetkezett változások következtében bőr- és cipőiparban is hasonló folyamatok játszódtak le. A termelés jelentős mértékben csökkent, a megmaradt vállalkozások elsősorban bér munkavégzésre tértek át. 1993-1998 között a jelentős mértékű külföldi tőkebeáramlásnak és új piacok megszerzésének köszönhetően ismét fellendült a termelés, ugyanakkor a termékszerkezet jelentős mértékben átalakult: a vállalatok a női lábbelik és a táskák gyártásáról inkább a férfi lábbelik és az autózás-huzatok gyártására tértek át. A feldolgozásban a műbőrt inkább a valódi bőr váltotta fel. 1999–2001 között azonban a globalizáció hatására kedvezőtlen tendencia indult meg: a cipőgyártók egyre nehezebb helyzetbe kerültek, mert termékeiket a belföldi piacon mind nagyobb mértékben váltották fel a külföldről behozott termékek. A hazai termelésnek mindössze mintegy 15%-át értékesítik itthon, 85% külföldi piacokra kerül. A vállalatok legnagyobb részét bér munkavégzéssel foglalkoznak. A legjobb helyzetben az egészségügyi és munkavédelmi lábbelik, valamint az egyedi és luxus divatcikkek (pl. divatkesztyűk), továbbá a bőrdíszműáruk és az autó- és járműipari ülés-huzatok gyártói vannak. A mintegy 2000 hazai bőr- és cipőipari vállalkozás összesen kb. 10 000 embert foglalkoztat. A vállalkozások zöme kis- és középvállalat.

Forrás: MKSZ

ILO: A SZEGÉNYSÉG CSÖKKENTÉSÉHEZ MÉLTÁNYOS MUNKAHELYEK KELLENEK

Veszélybe kerülnek a szegénység visszaszorítása terén több évtized alatt elért eredmények a minőségi munkahelyek világszintű hiánya miatt – figyelmeztet a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) legújabb jelentésében.

International
Labour
Organization

SZEGÉNYSÉG MAGYARORSZÁGON

2014-ben a magyarországi népesség 16,6 százaléka, 1,6-1,7 millió ember élt olyan háztartásban, melynek nettó jövedelme nem haladta meg a havi 78 ezer forintot, vagyis a jövedelmi szegénységben élők arányában nem történt jelentős változás 2012 és 2014 között – derült ki a Tárki tanulmányából. Ezzel a Tárki becslése szerint a hazai szegénységi ráta éppen az EU-átlaggal megegyező volt 2014-ben. A szegénység valószínűsége 2014-ben a legfeljebb általános iskolát végzett háztartásfővel élők (44 százalék), az egyszülős (31 százalék) és a sokgyermekes (50 százalék) családok tagjai, a romák (69 százalék), az inaktív vagy munkanélküli háztartásfővel élők (62 százalék), valamint az olyan háztartásokban élők körében volt a legmagasabb, amelyekben csak a háztartásfő foglalkoztatott, más nem.

Az ILO „Foglalkoztatási és társadalmi kilátások a világban, 2016 – a munkahelyek átalakítása a szegénység felszámolásáért” című kiadványa szerint jelentős eredmény, hogy világszerte mintegy felére csökkent a szegénység az utóbbi két évtizedben. A 107 fejlődő és feltörekvő ország népességének 36 százaléka él napi kevesebb mint 3,1 dollárból (860 forint), míg mélyszegénységben (napi 1,9 dollárnál kevesebből) ugyanezen országok lakosságának 15 százaléka él, szemben a korábbi 67 és 46 százalékkal.

Azonban a fejlett országokban, elsősorban Európában, a válság kezdete óta a relatív szegénység mintegy egy százalékponttal 17,2 százalékra nőtt, globálisan pedig több mint 300 millióan élnek a medián jövedelem 60 százaléka alatt ezekben az országokban az ILO jelentése szerint. Nem volt kiegyensúlyozott a fejlődés a szegénység felszámolása terén a közepes jövedelmű országokban sem: főként az ázsiai és a csendes-óceáni régióban a szegénység rohamosan csökkent, az alacsony jövedelmű országokban azonban, ahol az emberek 47,2 százaléka továbbra is mélyszegénységben él, a csökkenés mértéke sokkal kisebb volt.

Guy Ryder, az ILO főigazgatója kiemelte: nyilvánvalóan veszélybe került az a fenntartható fejlődési cél, hogy 2030-ra a világ valamennyi részén felszámolják a sze-

génység minden formáját. Ahhoz, hogy sikerüljön felszámolni a generációkon át fennálló szegénység miatti súlyos állapotokat, minden országban figyelmet kell szentelni a munkahelyek minőségének – hangsúlyozta.

A jelentés több ajánlást is tartalmaz a minőségi munkahelyek létrehozására, a szegénység csökkentésére, amelyek közül kiemelik a fenntartható vállalkozások ösztönzését, az informális vállalkozások, illetve foglalkoztatás legálissá tételét, és a lemaradó ágazatokba, főként a mezőgazdaságba és a vidéki nem mezőgazdasági ágazatokba történő befektetéseket. Fontos a munkahelyi jogok erősítése, hogy a munkáltatói és munkaadói szervezetek eredményesebben képviselhessék a szegényeket – írták.

Raymond Torres, az ILO kutatási részlegének igazgatója elmondta: ma a világ 30 százaléka szegénységben él, miközben a világ jövedelmének csupán 2 százaléka jut el hozzájuk. A tanulmány arra is rámutat, hogy a jövedelmek nagyfokú eltérése csökkenti a gazdasági növekedés pozitív hatását a szegénység visszaszorítására. Ez a megállapítás felhívja a figyelmet arra, hogy már régóta el kellene gondolkodni a gazdag nemzetek és egyének felelősségéről a szegénység tartóssá tételében – tette hozzá az ILO kutatási részlegének igazgatója.

MTI

A vasárnapi bérpótlékról és a cafeteria változásáról is **tárgyalt a VKF**

A 2017-es költségvetés, a jövő évi adótörvény-módosítások, a vasárnapi bérpótlék és a cafeteria is téma volt május 17-én a Versenyszféra és a Kormány Állandó Konzultációs Fórumán (VKF), amelyet a mostani találkozót megelőzően 2012 decemberében tartottak meg utoljára. Az MGYOSZ-t **Rolek Ferenc** alelnök képviselte.

Varga Mihály nemzetgazdasági miniszter az ülést követően a közmédiának elmondta: olyan fontos kérdések kerültek napirendre, mint az otthonteremtés, a közfoglalkoztatás, a kedvezmények megtartása vagy módosítása, a cafeteria-rendszer változása.

A Munka törvénykönyve esetében az érdekképviseltek jelezték, hajlandóak megállapodni egymással, és jogszabály-módosításokat kezdeményezni. A miniszter emlékeztetett: az új Munka törvénykönyve elfogadásakor azt ígérték, meghatározott idő elteltével lehetőség lesz a törvény felülvizsgálatára. Részben ez történik meg a fórumon – tette hozzá.

A miniszter a foglalkoztatást könnyítő és segítő módosításokat emelte ki, mint legfontosabbakat. Elmondta: mindkét oldal arra törekszik, hogy minél könnyebben és egyszerűbben lehessen foglalkoztatni a munkavállalókat, utóbbiak pedig szeretnék, hogy egyfajta biztonság vegye körül a foglalkoztatást, és lehetőség szerint olyan feltételek legyenek, amelyek garantálják a munkavállaló hosszú távú foglalkoztatását. Varga Mihály szerint erre a mostani körülmények között nagyon nehéz garanciát adni, de meg kell találni azokat a közös pontokat, amelyek lehetővé teszik, hogy a Munka törvénykönyve egyfajta védelmet is adjon.

A legnagyobb vitát a vasárnapi bérpótlék váltotta ki. A vita alapvetően a munkaadói és a munkavállalói oldal között zajlott, volt olyan felvetés – elsősorban a munkaadói oldalról –, hogy a pótlék mértéke maradjon 50 százalék, a munkavállalók pedig a pótlék emelését javasolták. Abban bízunk, meg tud állapodni a két oldal, a megál-

lapodást a kormány jó szívvel tudná elfogadni és támogatni – mondta a miniszter. A minimálbér témájában abban maradtak a partnerek, hogy elindítják azt a monitoring bizottsági ülésorozatot, amelynek végén a munkaadói és a munkavállalói oldal remélhetőleg meg tud majd állapodni a 2017-es minimálbérről.

A miniszter tájékoztatása szerint mindenki örömmel fogadta az alapvető élelmiszerek adójának csökkentését. Támogatták a partnerek azt is, hogy ez egészüljön ki az éttermi áfa és az internetszolgáltatás áfájának csökkentésével. Mindenki támogatta továbbá, hogy az otthonteremtési program lehetőség szerint bővüljön, szélesedjen. Nézetazonosság volt abban, hogy az adótörvények módosításával a kis- és középvállalkozókon és a gyermeket nevelő családok terheire kell könnyíteni – ismertette a miniszter.

Rolek Ferenc, a Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetségének (MGYOSZ) alelnöke az *MTI*-nek elmondta: a cafeteria-rendszer átalakítását célzó kormányzati javaslat révén elfogadható kompromisszum született az MGYOSZ számára. Kiemelte: a SZÉP-kártya rendszerének fenntartásával a szervezet elérte a minimum célját, ugyanis az MGYOSZ a kezdetektől azon az állásponton volt, hogy a SZÉP-kártyát nem szabad hagyni elveszni, mert ez a turizmus, vendéglátás ágazat számára sorscsapás lenne. Rolek Ferenc szerint nem szerencsés, hogy a cafeteria-elemek sorából törölték az önkéntes nyugdíjbiztosítást, ugyanis várhatóan ez a megtakarítási forma a munkavállalók rövid távú megfontolásai miatt háttérbe fog szorulni.

CAFETERIA, 2017

2017-ben az alkalmazottak kedvezményes adózás mellett évente százezer forintot kaphatnak készpénzben. A közsféra alkalmazottjainak ezen felül 100 ezer forintot, míg a magánsféra dolgozóinak 350 ezer forintot utalhat Szép-kártyára a munkáltató. A munkáltató a cafeteria részeként továbbra is adómentesen adhat például sport- és ún. kultúra-belépőt, illetve szintén adómentesen támogathatja 5 millió forinttal a lakást építő, lakást vásárló és lakáshiteles dolgozóit. A foglalkoztató a jutott összeg 1,19-szerese után fizeti meg a 15 százalékos személyi jövedelemadó és a 14 százalékos eho-t. Új adómentes juttatás lesz 2017-től a munkáltató által biztosított egészségügyi ellátás. A változás nagy vesztesei az önkéntes pénztárak, az ide fizetett munkáltatói pénzek nem minősülnek béren kívüli juttatásnak, így az eddiginél kedvezőtlenebb lesz az adóteher.

Versenyképességünk jövője a komplex fejlesztésekben és a kombinált termékek sikeres felhasználásában rejlik

Ha a magyar vállalkozások versenyképességét akarjuk növelni, a szigetszerű fejlesztések helyett komplex, nagy ívű fejlesztésekben kell gondolkodnunk minden téren – mondta Essősy Zsombor, a MAPI Magyar Fejlesztési Iroda Zrt. vezérigazgatója.

Magyar Gyárpar: *Hogyan fogalmazzuk meg röviden, mit várhatnak a közeljövőben az EU-s pályázati kiírásoktól a cégek?*

Essősy Zsombor: A fő fejlesztési terület a kkv-szektor, azon belül is a feldolgozóipar. Óriási csúszások vannak a kiírásokban, amikor ugyanakkor kiírnak egy pályázatot, a 7-8 szoros túljelentkezés is teljesen általános. A nagyvállalatok számára elsősorban a képzések terén lesznek lehetőségek, emellett várhatóak még a beszállítói integrációt vagy az ipari parkok létesítését segítő pályázatok is. Egyre fontosabb szerepet kapnak a vissza nem térítendő támogatások, kombinált hiteltermékek.

Mi a különbség a már kiírt visszatérítendő és a standard vissza nem térítendő támogatásos konstrukciók között?

Az alapvető különbségeket az elnevezésük is jól mutatja, a visszatérítendő támogatás esetén egy olyan pénzügyi forrást kap a pályázó, amit később vissza kell fizetnie. Ez elsőre nem hangzik túl biztatónak, de a konstrukció számos előnyrel is bír. Csak hogy egy párat említsek: 0% a kamat, 0% a kezelési költség, 0% az előtörlesztési díj, nagyon gyors és folyamatos az elbírálása, akár 90%-os mértékű forrás is bevonható induló céggel is. A 10%-os önerő kölcsönből is finanszírozható, a megvalósuló beszerzés mentes a közbeszerzési kötelezettség alól, az elszámolás gyors és egyszerű. Ennél a támogatási formánál a hitelkérelem megfelelő összeállítása mellett az előzetes projekttervezés az, ami jelentős feladat és kihívás, hiszen nem pusztán egy „ingyen hitelről” vagy egy hitelprogramról van szó, az EU-s támogatás miatt a de minimis szabályok megfelelő alkalmazása is elengedhetetlen.

A nemrégiben tartott Magyar Gazdasági Csúcstalálkozón azt mondta, hogy komplex fejlesztések nélkül nem lesz fenntartható a magyar gazdaság versenyképessége. Mit értett ezalatt?

Úgy gondolom, hogy ebben a ciklusban olyan fejlesztéseket kell támogatni, amelyek egy terméket vagy szolgáltatást a teljes értékláncán keresztül segítik, és ennek eredményeképp egy komolyabb cég a nemzetközi piacon is megállja a helyét. Tegyük fel, van egy ötletünk, amely napenergiára épülő, minőségi hűtő-fűtő rendszereket hozna létre. Az ötlet kidolgozását, piacra kerülését, például a terméket előállító gyár létrehozását is támogatni kell. Emellett olyan pályázatra is szükség lenne, ami azoknak a cégeknek szól, akik ezt a terméket használják, így rögtön megrendelést is generáltak. Összességében tehát létrehoztunk egy, a világpiacon is versenyképes, nagyszámú munkaerőt foglalkoztató magyar gyárat, mely előreláthatólag hosszú távon is megállja a helyét. Mindezek mellett még olyan gazdaságfejlesztési, szociális, és településfejlesztési kiírásokra volna szükség, amelyek a településeket és a cégeket közös célok, elvek nyomán zárkoztatják fel.

Lesz változás a projektek finanszírozását tekintve a mostani ciklusban az előzőhöz képest?

E téren nagy változással találkozunk a következő hónapokban, a hitelek már beindultak, hamarosan csatlakoznak a kombinált programok is a fejlesztéspolitikában, azaz hitel és támogatás együtt lesz elérhető egy projektben. Ezekben a programokban sokkal több tevékenység és szélesebb körű beruházás kap támogatást, a turisztikától a csarnoképítésig bezárólag. Ez jó lesz a pontonkénti beruházások felpörgetésében, ugyanakkor az előbb említett komplex programok nélkül csak kis mértékben lesz fenntartható a gazdaság fejlődése. Ha a magyar vállalkozások versenyképességét akarjuk növelni, a szigetszerű fejlesztések helyett komplex, nagy ívű fejlesztésekben kell gondolkodnunk minden téren.

Essősy Zsombor

MAPI Magyar Fejlesztési Iroda Zrt.,
vezérigazgató

Fotó: Láng Gergely

A REÁLBÉREK EMELKEDÉSE ELKERÜLHETETLEN HOSSZÚ TÁVON

Nemcsak a magyar gazdaság növekedési kilátásait rontotta az OECD, de a globális gazdaság bővülésére is pesszimistább becslést adott ki most, mint novemberben. A különbség a mértékben van.

MGYOSZ
BUSINESS HUNGARY

A Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetségének (MGYOSZ) részvételével került megrendezésre 2016. május 19-én a GÉMOSZ–MGYOSZ Gazdaságpolitikai Fórum, melynek keretében az autókereskedőket és szerveket leginkább érintő aktualitások kerültek megvitatásra. Az eseményen **dr. Rolek Ferenc**, az MGYOSZ alelnöke ismertette az aktuális bér- és munkaerő-piaci helyzetet, előadásában felhívta a figyelmet a munkaerőhiány, illetve Magyarország és az Unió nyugati tagjai közötti bérszakadék problémájára és a szakképzés fontosságára.

Dr. Rolek Ferenc előadásában elmondta, hazánkban ma már a legtöbb ágazatban a munkaerő hiánya okozza a legnagyobb gondot: a kedvezőtlen demográfiai folyamatok mellett jelentős mértékben nőtt a munkavállalók elvándorlása, mely az elmúlt két évben erősödött fel igazán. A jelenség egyik fő oka a jelentős bérszakadék Magyarország és az Európai Unió más tagállamai között. Dr. Rolek Ferenc szerint ezért hosszú távon a hazai reálbérek emelkedése elkerülhetetlen, melynek sok vállalkozásnál azonban a jövedelemteremtő képessége szab gátat. Véleménye szerint a bérszakadékot nem lehet generálisan átugrani, és nincs szükség jogszabályi beavatkozásokra: az egyes vállalkozásoknak önállóan, saját lehetőségeikhez, illetve egyéni munkaerő-igényeikhez igazodva kell megvalósítaniuk a béremelést. A legnagyobb hazai munka-

erő szervezet alelnöke szerint természetesen a munkáltatói járadék csökkentése is elengedhetetlen ahhoz, hogy a vállalkozások a szükséges mértékben tudjanak bért emelni. Emellett szükséges a belső és célzottan a külső munkaerőforrások mozgósítása és az általános iskolától a szakképzésig bezárólag úgy kell átalakítani hazánk oktatási rendszerét, hogy valódi, piacképes tudással rendelkező munkavállalókat képezzünk.

A Gazdaságpolitikai Fórumot **Cséri János**, GÉMOSZ alelnök nyitotta meg előadásával, melyben röviden összegezte az iparágat érintő problémákat és kihívásokat, illetve felhívta a figyelmet a feketegazdaság visszaszorításának fontosságára. Az eseményen a bankszektor és a hitelkihelyezési rendszer változásairól tartott előadást **Jelasy Radován**, az Erste Bank Hungary Zrt. elnök-vezérigazgatója és **Virág Barnabás**, az MNB ügyvezető igazgatója. **Deák László**, a PwC Magyarország Kft. igazgatója az online pénztárgépekkel kapcsolatos jogszabály-változásokról szóló előadásában hívta fel a figyelmet arra, hogy 2016. szeptember 30-tól bővül a kötelezettség köre, így többek között a gépjárműjavítással, -kereskedelemmel, illetve alkatrészek forgalmazásával foglalkozó vállalkozások is érintetté válnak. A fórumon előadást tartott továbbá **Győri Gyula** NKH-elnök és **dr. Haverla Szandra**, a Heintelmann Ügyvédi Iroda partnere.

MGY

A GÉMOSZ A ZÖLDADÓT TÁMOGATJA

A Gépjármű Márkakereskedők Országos Szövetsége (GÉMOSZ) támogatja a környezetterheléssel összefüggő adózást, ezzel ösztönözve a járműtulajdonosokat, hogy a használt autókban is a környezetre kevésbé károsakat válasszák – nyilatkozta **Gablini Gábor**, a GÉMOSZ elnöke. Hozzátette: az adózás alapja ma a teljesítmény, ami nem járul hozzá ahhoz, hogy olyan környezetterhelésű autók hozzanak be az országba, amely az átlagos járműállomány átlagát javítja. A behozott gépjárművek csaknem 50 százaléka 16-18 éves. Döntően leselejtezésre várnak, néhány száz euróért lehet megvásárolni őket, mert nincsenek felkészítve a műszaki vizsgára, biztonsági elemeik állapota elmarad a kívánatostól – fejtette ki. Az elnök kiemelte, hogy a GÉMOSZ és a Magyar Lízingszövetség álláspontja nem az, hogy tiltsák ki az öregebb autókat, csak legyen magasabb az ezeket terhelő adó.

Az OKSZ véleménye a vasárnapi pótlékról

A háttérben még zajlik a vita, mennyi legyen a vasárnapi pótlék. Az MGYOSZ tagszervezete, az Országos Kereskedelmi Szövetség (OKSZ) május 19-én fogalmazta meg azt az álláspontját, amelyet az MGYOSZ is iránymutatónak tart.

Az OKSZ megítélése szerint mindent mérlegre téve a legésszerűbb döntés született akkor, amikor a vasárnapi boltzár eltörlésével a korábbi rendet állították vissza az üzletek nyitva tartásának szabályozásában. A jelenlegi szabályozás rendezett, ezen belül a vasárnapi pótlék 50%-os mértéke igazodik a vasárnap is nyitva tartó boltok teherviselő képességéhez.

AKI NEM BÍRJA KIFIZETNI A 100 SZÁZALÉKOS PÓTLÉKOT, AZ NE NYISSON KI VASÁRNPAP? Az OKSZ mint a kereskedelem legnagyobb piaci súlyú ágazati képviselője, elhatárolódik a VOSZ képviselőjének attól a május 17-i kijelentésétől, hogy „aki nem bírja kifizetni a száz százalékos pótlékot, az ne nyisson ki vasárnap”. A boltok, áruházak a vásárlók érdekében választják a vasárnapi nyitva tartást, ami ráadásul vásárlócsalogató reklám is, de nyilván szerepet játszik benne a piaci verseny is: ha a szomszéd boltja kinyit, akkor nem engedhető meg a lehúzott redőny hétvégén. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a vasárnapi nyitva tartás minden hétvégi napon nyereséget is hoz, de ettől még lehet nyereséges egy vállalkozás. Ezen az alapon más időpontokban is bezárhatnának a boltok, hiszen vannak veszteséges időszakok, a kereskedelmi forgalom állandóan hullámzik. A kisvállalkozások számára pedig sok esetben kapaszkodó a talpon maradáshoz a vasárnapi nyitás, még akkor is, ha ez a nap nem hoz nyereséges forgalmat. De az a kevés is számít.

HÁROMEZER KISBOLTOS MÁR TÖNKREMENT. 2015-ben a KSH legfrissebb adatai szerint 3 ezerrel csökkent a boltok száma, ami a kisboltosok térvészését jelenti. Számuk az elmúlt években fokozatosan csökkent, az elmúlt évtizedben 25 ezerrel. A kisboltosok számára az 50% vasárnapi pótlék kifizetése is jelentős teher.

NINCS A MELLÉNYZSEBBEN A VASÁRNPAPI PÓTLÉK. 2015-ben januárhoz képest decemberre 182 ezer forintról 198 ezer forintra nőtt a kiskereskedelem alkal-

mazottainak a havi bruttó átlagkeresete, ami átlagosan 9%-os növekedés. A munkaerőhiány mellett a jelentős évközi béremelést követően a 2016. évi újraindítás után az 50%-os bérpótlékot is ki kell gazdálkodni, mivel nincs rá tartalék. Ez ágazati szinten 25-30 milliárd forintos teher. A 100%-os vasárnapi pótlék ennek a kétszerese lenne. A 100%-os vasárnapi pótlék elviselhetetlen terhet jelentene a vasárnap is nyitva tartó vállalkozások széles körének. A hét utolsó napján nyitva tartó boltok többsége kisvállalkozás, számuk 30 ezer körül mozoghat (az összes vasárnap nyitva tartó bolt száma 40 ezerre becsülhető). Minél kisebb egy vállalkozás, annál nagyobb teher számára a vasárnapi pótlék 50%-os mértéke is, már ha talál egyáltalán eladót, pénztárost vasárnapra is.

PÓTLÉKREND A két szakszervezet és a VOSZ közelmúltban közreadott ajánlása úgy fogalmaz, hogy „a vasárnapi munkavégzés ellenértékéeként számfejtésre és kifizetésre kerülő vasárnapi pótlék visszasetett a 2015. március 15-e előtti szintre, azaz 50%-ra”. A vasárnapi boltzár idején azonban kizárólag az 5 szabadon választható vasárnap volt 100% a vasárnapi pótlék, más esetekben maradt a régi 50%. Így a benzinkút, a piacok, vásárok, pályaudvarok üzletei az év összes vasárnapján csak 50% pótlékot fizettek. Hasonlóképpen az újságos, virágárus, a kizárólag pékárut, tejterméket árusító üzleteknél is 50% volt a pótlék (akik déli 12 óráig alkalmazottal a pult mögött kinyithattak a boltzár idején). A Kúria korábbi állásfoglalása alapján ráadásul a bevásárlóközpontok rendeltetésük szerint tarthatnak nyitva vasárnap, ugyanúgy, mint például a vendéglátóhelyek, így esetükben nem is kötelező az 50% vasárnapi pótlék. A kizárólag a hétvégi pihenőnapokra felvett részmunkaidősök számára úgyszintén nem kötelező a vasárnapi pótlék.

TÁRGYALNI LEHET RÓLA. Természetesen a munkavállalók és a munkaadók tárgyalhatnak a vasárnapi pótlék kérdéséről, ez elől az OKSZ sem zárkózik el. Azt javasolja azonban, hogy akkor mindent a mérlegre kell tenni, így azt is, ha 100% lenne a pótlék, akkor az emelés különbözetét melyik költségből faragnák le a boltosok.

VASÁRNPAPI RAZZIÁK LESZNEK A BOLTOKBAN

Munkaügyi razziák kezdődhetnek már a nyáron a vasárnapi munkavégzés ellenőrzésére – írta a Magyar Idők. A hatóságok azt vizsgálják majd, hogy megfelelő-e a munkaszervezés, a vasárnapi pótlékfizetés, a túlórák elszámolása, továbbá a dolgozókat érintő foglalkoztatási gyakorlat. A Kereskedelmi Dolgozók Független Szakszervezete szerint a munkaerőhiány miatt sok áruháznál a hétnapos nyitvatartási időben szaképzés nélküli diákmunkásokkal, valamint a meglévő dolgozók átcsoportosításával és túlóráztatással oldják meg a működést.

MEGHOSSZABBÍJTJÁK AZ EURÓPAI STRATÉGIAI BERUHÁZÁSI ALAP MŰKÖDÉSÉT

Tizennyolc hónappal azután, hogy Jean-Claude Juncker elnök elindította az európai beruházási tervet, és egy évvel azután, hogy az Európai Stratégiai Beruházási Alap (ESBA) megkezdte működését, a Bizottság megvonja az eddig elért eredmények mérlegét. s javaslatot tesz a működés meghosszabbítására.

Az Európai Stratégiai Beruházási Alap (ESBA) a Bizottság beruházási tervének központi eleme. Az EBB csoport által működtetett ESBA a legjobb úton halad afelé, hogy 2018 közepéig legalább 315 milliárd euró értékű reálgazdasági többletberuházást mozgósítson. Az ESBA garanciát nyújt az első veszteségre, aminek köszönhetően az EBB-nek lehetősége nyílt arra, hogy több – és egyes esetekben akár kockázatosabb – projektbe ruházzon be, és a beruházást hamarabb végrehajtsa, mint az ESBA nélkül. Az ESBA tevékenysége jelenleg összesen 26 tagállamra terjed ki, és az eddig jóváhagyott műveletek alapján előreláthatólag 100 milliárd euró értékű beruházást fog mozgósítani. A kis- és középvállalkozások (kkv-k) számára már eddig is rendkívüli előnyöket hozott az ESBA. Az EBB és a Bizottság annak érdekében, hogy az e tekintetben sereghajtó tagállamokban is ösztönözze az ESBA kiterjedtebb igénybevételét, fokozni fogja a helyi bevonási kezdeményezéseket. Június 1-jén hivatalosan életbe lépett a beruházási terv egyik további eleme, a Beruházási Projektek Európai Portálja (BPEP), vagyis az európai projektgazdákat és az uniós, illetve Unión kívüli befektetőket összefogó online platform. A Portál az Európa-szerte megvalósítandó, befektetésre alkalmas projektek látható-

ságának fokozását szolgálja. Az Európai Beruházási Tanácsadó Platform (EBTP) technikai segítségnyújtást és testre szabott tanácsadást kínál az állami és a magánszektorbeli projektgazdáknak. A Platformhoz már több mint 160 megkeresés érkezett. A kezdet biztató, mindazonáltal a Bizottság és az EBB további intézkedésekkel igyekezik helyi szinten közelebb hozni a tanácsadási szolgáltatást a potenciálisan kedvezményezett vállalkozásokhoz.

Februárban a Bizottság iránymutatást adott ki arról, hogy miként ötvözhető az európai strukturális és beruházási alapok (esb-alapok) és az ESBA-források a lehető legnagyobb beruházási potenciál felszabadítása érdekében. Néhány projekt esetében már a gyakorlatban is megvalósult az eszközök együttes felhasználása, ami a jövőben még egyszerűbbé válik.

Végül, az európai beruházási terv harmadik pillérének részeként a Bizottság már számos lépést tett az üzleti környezet és a finanszírozási feltételek javításáért. E kezdeményezések egyike a biztosítókra és a viszontbiztosítókra vonatkozó tőkekövetelmények csökkentése. A biztosítók a Bizottság tudtára adták, hogy a Szolvencia II. irányelv egyes szabályai visszatartják őket az infrastrukturális beruházásoktól – ez az akadály immár megszűnt. A Bizott-

ÚJ FORRÁS KKV-KNAK

„Az EBB-vel együttműködve kiváló eredményeket értünk el az elmúlt 12 hónap során. Támogatást nyújtottunk innovatív energiaügyi projektek, egészségügyi központok, a városfejlesztés és a nagy sebességű széles sávú rendszerek számára. Csaknem 150 000 kkv-nak új finanszírozási forrásokat tettünk elérhetővé. Létrehoztunk egy platformot, amely tanácsadással és technikai segítségnyújtással támogatja a projektgazdákat. Új portált indítottunk, amelyen a projektgazdák bemutatják projektjeiket a világ befektetői közösségének” – összegezte az eredményeket Jyrki Katainen, a munkahelyteremtésért, a növekedésért, a beruházásokért és a versenyképességért felelős al-elnök.

EDDIGI EREDMÉNYEK

Az Európai Beruházási Bank (EBB) eddig 64 projekt esetében hagyta jóvá az ESBA keretében nyújtandó támogatást, ami összesen 9,3 milliárd euró értékű finanszírozásnak felel meg. Az Európai Beruházási Alap (EBA) 185 kv-finanszírozási megállapodást hagyott jóvá, ami összesen 3,5 milliárd euró értékű ESBA-finanszírozást tesz ki. A várakozások szerint mintegy 141 800 kvv és közepes piaci tőkeértékű vállalat veheti igénybe az előnyöket. A finanszírozási műveletek 26 tagállamra terjednek ki, és előreláthatólag 100 milliárd eurót meghaladó összeruházást mozgósítanak majd.

ság értékelni fogja, hogy helyénvaló-e az infrastrukturális kitétségekre vonatkozó banki tőkekövetelmények hasonló csökkentése, figyelembe véve a banki kitétségekre vonatkozó tőkekövetelményekről zajló egyeztetéseket. Az európai kockázati tőke-beruházások ösztönzése érdekében a Bizottság a kockázati tőke szabályozási keretét illetően is módosításokat fog javasolni. A Bizottság az Eurostattal együtt tovább fogja egyértelműsíteni a köz-magán társulások számviteli vonatkozásait, és adott esetben felülvizsgálja a vonatkozó iránymutatást. Az infrastrukturális projektek finanszírozása terén a Bizottság fokozni kívánja a jogbiztonságot a befektetők számára, ezért az állami támogatás fogalmáról szóló közlemény formájában gyakorlati útmutatást adott arról, hogy mi minősül állami támogatásnak.

A kedvező eredményekre építve a Bizottság a jövőre nézve az alábbiakat javasolja.

- Az eddigi sikerre építve a kezdeti hároméves időszak lejártával az ESBA megerősített formában folytatja tevékenységét, hogy orvosolja a fennmaradó piaci hiányosságokat és zavarokat, valamint további magánfinanszírozást mozgósítson a jövőbeli európai munkahelyteremtés, növekedés és versenyképesség szempontjából meghatározó, nagymértékű adicionalitást biztosító beruházások javára. A Bizottság – a költségvetési források szűkösségét szem előtt tartva – idén ősszel előterjeszti az ESBA működésének meghosszabbítására vonatkozó jogalkotási javaslatokat.
- Az ESBA egyik legkiemelkedőbb sikere, hogy a közvetítő bankok Unió-szerte élénk érdeklődést tanúsítottak az ESBA kvv-kerete iránt, amely a kvv-k számára biztosít finanszírozást, és abban tevékenyen részt is vettek. Ezt a lehetőséget a jelenlegi kereteken belül hamarosan kiterjesztik, ami valamennyi tagállam kvv-i és közepes piaci tőkeértékű vállalatai számára előnyös lesz. A Bizottság az ESBA irányítóbizottságával együttműködve, az ESBA-rendelet által biztosított valamennyi lehetőséget kihasználva a kvv-keret megerősítésére fog törekedni.
- A Bizottság meg fogja vizsgálni egy ESBA-jellegű modell alkalmazásának lehetőségét a fejlődő harmadik országokban megvalósuló beruházások tekintetében.
- Még egyszerűbbé válik az ESBA-támogatás és az esb-alapok ötvözése, és megszűnnek az ilyen forrásötvözés jogi és egyéb akadályai.
- Megerősítik a Tanácsadó Platformot, hogy képes legyen fokozni helyi jelenlétét és szorosabbra fűzni a nemzeti fejlesztési bankokkal folytatott együttműködést.
- Változatlanul szorgalmazni fogják a beruházási platformok létrehozását, amiből a Bizottság, az EBB csoport, a nemzeti fejlesztési bankok és más érintett szereplők is tevékenyen kivesszik majd részüket. Ez különösen fontos a kis projektek számára, hogy méretgazdaságossá válhassanak.
- Az energiahatékonyság kétségkívül az ESBA egyik legsikeresebb tevékenységi területe. Az ESBA a továbbiakban is hozzájárul a fenntartható/zöld projektek piacának fejlesztéséhez azáltal, hogy támogatja a zöldkötvények piacának európai térnyerését és a meglévő intézkedések koordinációjának javítását.
- A Bizottság további intézkedéseket fog hozni az egységes piac tekintetében meghatározott prioritások jegyében. A Bizottság az Eurostattal együtt tovább fogja egyértelműsíteni a köz-magán társulások számviteli vonatkozásait, és adott esetben felülvizsgálja a vonatkozó iránymutatásokat.
- A tagállamoknak szintén világos prioritásokat kell kijelölniük, a Tanácsadó Platform segítségét igénybe véve konkrét beruházási projekteket kell előkészíteniük – kiváltképp ami a határokon átnyúló projekteket illeti – és optimálisan kell strukturálniuk projekteiket, ezáltal biztosítva a finanszírozási eszközök jobb felhasználását. Az európai szemeszter folyamatával összefüggésben a tagállamoknak végre kell hajtaniuk az országspecifikus ajánlásokat a beruházások nemzeti akadályainak felszámolása érdekében.

A közösségi gazdaságra vonatkozó európai menetrend

Az Európai Bizottság iránymutatást tett közzé annak elősegítése céljából, hogy a fogyasztók, a vállalkozások és a hatóságok fenntartások nélkül részt vállaljanak a közösségi gazdaság kiépítésében. Az ezt szolgáló új üzleti modellek – ha kidolgozásuk és népszerűsítésük során felelősségteljesen járunk el – nagymértékben elő tudják mozdítani a munkahelyteremtést és a gazdasági növekedést az Európai Unióban.

A közösségi gazdaság gyors ütemben növekszik. Tényerésére az Európai Unióban működő tagállami és helyi hatóságok más és más szabályozási intézkedésekkel reagálnak. Az a tény, hogy az új üzleti modellek meghonosodását a szabályozók ilyen eltérően közelítik meg, széttöredezettséget okoz. Ez a hagyományos és az új szolgáltatásokat nyújtó gazdasági szereplők és a fogyasztók körében egyaránt bizonytalanságot eredményez, és gátolhatja az innovációt, a munkahelyteremtést és a gazdasági növekedést. Ahogy azt az általa kidolgozott európai digitális egységes piaci stratégiában előre bejelentette, a Bizottság június elején iránymutatást tett közzé a tagállamok számára. Az iránymutatás a közösségi gazdaság kiegyensúlyozott fejlődését hivatott elősegíteni.

„A közösségi gazdaságra vonatkozó európai menetrend” című közlemény több fontos alapkérdést tisztáz, köztük a következőket:

- **Milyen típusú piacra jutási követelményeket lehet elérni?** A szolgáltatókat csak akkor indokolt működési vagy egyéb engedély kiváltására kötelezni, ha ez a vonatkozó közérdekű célok elérése szempontjából feltétlenül szükséges. A tevékenységtől való teljes eltiltás eszközével csak a legvégső esetben helyénvaló élni. A platformokra vonatkozóan sem célszerű engedélyeztetési kötelezettséget előírni akkor, ha ezek közvetítői szerepet töltenek be a fogyasztók és a kérdéses szolgáltatásokat (pl. közleke-

dési vagy szálláshely-szolgáltatásokat) ténylegesen biztosító felek között. A tagállamoknak ezenfelül arra is törekedniük kell, hogy különbséget tegyenek a szolgáltatásokat alkalmi jelleggel nyújtó magánszemélyek, illetve a hivatásos minőségben eljáró szolgáltatók között – pl. azáltal, hogy a tevékenység szintje alapján határértékeket vezetnek be.

- **Ki a felelős probléma esetén?** A közösségi platformokat mentesíteni lehet a felelősség alól azoknak az információknak a tekintetében, amelyeket a szolgáltatók megbízásából tárolnak. Ugyanakkor nem indokolt mentesíteni őket a felelősség alól a közvetlenül általuk kínált szolgáltatások, pl. a fizetési szolgáltatások esetében. A Bizottság ösztönzi, hogy a közösségi platformok a jövőben is önként fellépjenek az illegális online tartalmak ellen és a bizalom növeléséért.
- **Hogyan védelmezik az uniós fogyasztóügyi jogszabályok a felhasználókat?** A tagállamoknak arra kell törekedniük, hogy egyfelől a fogyasztók magas szintű védelemben részesüljenek a tisztességtelen kereskedelmi módszerekkel szemben, másfelől viszont ne háruljanak aránytalan kötelezettségek azokra a magánszemélyekre, akik csak alkalmi jelleggel nyújtanak szolgáltatásokat.
- **Mikor beszélhetünk alkalmazotti jogviszonyról?** A munkajog javarészt tagállami hatáskörbe tartozik. A tagállami munkajogi szabályozást az EU munkajoggal kapcsolatos ítélkezési

INNOVÁCIÓ A VERSENYKÉPESSÉGÉRT

„Ahhoz, hogy az európai gazdaság versenyképes legyen, innovációra van szükség az áruk és a szolgáltatások terén egyaránt. Lehet, hogy a közösségi gazdaság hívja majd életre a következő olyan induló vállalkozást Európában, amelynek értéke átlépi az egymilliárd eurót. A mi feladatunk az, hogy olyan szabályozási környezet létrejöttét ösztönözzük, amely lehetővé teszi új üzleti modellek kifejlődését, egyúttal pedig védelmezi a fogyasztókat, tisztességes adózást garantál, és méltányos foglalkoztatási feltételeket biztosít” – mondta Jyrki Katainen, az Európai Bizottság munkahelyteremtésért, növekedésért, beruházásokért és versenyképességért felelős alelnöke.

LEHETŐSÉG AZ ÚJ ÜZLETI MODELLEKNEK

„A közösségi gazdaság lehetőséget kínál a fogyasztók, a vállalkozók és a cégek számára, de csak akkor, ha megfelelően építjük ki. Ha engedjük, hogy az uniós egységes piac széttagolt legyen nemzeti, sőt akár helyi határok mentén, azzal Európa egésze veszhet. Ma jogi iránymutatással szolgálunk a hatóságok és a piaci szereplők számára, hogy elősegítsük ezeknek az új üzleti modelleknek a ki-egyensúlyozott és fenntartható ki- és továbbfejlesztését. Felkérjük a tagállamokat, hogy az iránymutatás fényében vizsgálják felül saját szabályozásukat. Készen állunk arra, hogy a folyamat során támogassuk őket” – szögezte le **Elzbieta Bienkowska**, a belső piacért, valamint az ipar-, a vállalkozás- és a kvv-politikáért felelős biztos.

gyakorlata és az EU által meghatározott szociális minimumkövetelmények egészítik ki. Bizonyos kritériumok, úgymint az alárendeltségi viszony, a munka jellege, illetve a javadalmazás segíthet a tagállamoknak annak elbírálásában, hogy egy adott személy valamely közösségi platform alkalmazottjának minősül-e.

- **Milyen adószabályokat kell alkalmazni?** A gazdaság többi szereplőjéhez hasonlóan a közösségi gazdaságban tevékeny szolgáltatóknak és platformoknak is kell adót fizetniük. Ez magában foglalja a személyi jövedelemadó, a társasági adó és a hozzáadottérték-adó megfizetésének kötelezettségét. A Bizottság ösztönzi, hogy a tagállamok folytassák a közösségi gazdaságra vonatkozó adószabályok alkalmazásának egyszerűsítését és pon-

tosítását. Kívánatos, hogy a közösségi gazdasági platformok teljes mértékben együttműködjenek a tagállami hatóságokkal a gazdasági tevékenység nyilvántartásba vételének és az adóbehajtás megkönnyítésének érdekében.

Közleményében a Bizottság felkéri a tagállamokat, hogy vizsgálják felül és adott esetben módosítsák a hatályos jogszabályokat ennek az iránymutatásnak megfelelően. A Bizottság nyomon fogja követni a gyorsan változó szabályozási környezetben, illetve a gazdasági és üzleti téren tapasztalható fejleményeket. Ezen túlmenően figyelemmel fogja kísérni az árakkal és a szolgáltatás színvonalával kapcsolatos tendenciákat, és azonosítani fogja a tagállami szabályok közötti eltérések és a joghézagok megléteire visszavezethető esetleges akadályokat és problémákat.

Az NFM véleménye: az egyenlő versenyfeltételek garantálása a cél

A hazai szabályozási törekvések alapvető célja nem az Uber betiltása, hanem az egyenlő versenyfeltételek garantálása, a hatályos ágazati előírások betartásának kikényszerítése – közölte a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium (NFM) az MTI-vel, az Európai Bizottság iránymutatására reagálva.

Az NFM írásos válaszában hangsúlyozta: az adóelkerülés, a taxis tevékenység személyi és műszaki feltételeinek utasok élet- és vagyonszabadságát is veszélyeztető figyelmen kívül hagyása nem alapozhatja meg egyetlen piaci szereplő versenyelőnyét sem.

A minisztérium közlése szerint a kormány a kezdetektől arra törekszik, hogy a mindenre egyformán érvényes jogszabályi követelményeket egyre szigorodó szankciókkal, összehangolt hatósági ellenőrzésekkel érvényre juttassa.

A fejlesztési tárca hangsúlyozta: a legkevésbé sem kívánja gátolni a korszerű infokommunikációs megoldások térnyerését, a hazai taxitársaságokat az utasok kényelmét szolgáló, bizalmát erősítő innovatív applikációk bevezetésére ösztönzi.

A minisztérium nyitott a taxis szabályozás átfogó felülvizsgálatára is, várja a cégek

javaslatait. Az Uber európai és magyarországi képviselőivel folytatott legutóbbi tárgyalás eredményeként a felek szakértői szinten egyeztetnek a szolgáltató szabályos működéséhez szükséges intézkedésekről – közölték.

Az NFM üdvözli az uniós szinten harmonizált szabályozás kialakítására tett bizottsági javaslatot. Az Uber megjelenése és üzletpolitikája világszerte heves reakciókat váltott ki, a társaság működését érdemes és hasznos lehet egységes keretek közé szorítani Európában is – írja a tárca.

A minisztérium figyelemmel kíséri és lehetőség szerint alakítani kívánja a közös uniós szabályozás előkészítését. A magyar kormány a folyamat során is változatlan elkötelezettséggel az előírásokat betartó, adót fizető magyar taxisok oldalán áll – fogalmazott az NFM.

Az Európai Bizottság javaslatot nyújtott be az **elektronikus kereskedelem** ösztönzésére

Az elektronikus kereskedelem ösztönzésére nyújtott be javaslatot a Parlamentnek az Európai Bizottság. A tervezet célja, hogy az Európai Unió országaiban megkönnyítsék az áruk és szolgáltatások értékesítését, illetve vásárlását az interneten.

A digitális egységes piacra vonatkozó stratégia keretében benyújtott terv a területi alapú tartalomkorlátozás elleni fellépésen, a tagállamok közti csomagküldés hatékonyabbá tételén, valamint a díjszabás csökkentésén és a vásárlói bizalom növelésén alapul. Utóbbit a jelenleginél magasabb fokú védelem biztosításával, illetve a szabályok jobb érvényre juttatásával kívánja elérni a brüsszeli testület.

Az indokolatlan területi alapú forgalomkorlátozás, és az állampolgárság, lakóhely vagy székhely alapján történő megkülönböztetés elleni fellépés legfőbb célja a hátrányos megkülönböztetés megszüntetése. Az új szabályok révén mind a fogyasztók, mind a kereskedők számára növekedni fog a jogbiztonság, hiszen egyértelműbbé válik, mely kereskedelmi módszerek megengedettek, és melyek nem – közölte a Bizottság.

A javaslatcsomag a várakozások szerint emellett növelni fogja a határokon átvitelő csomagküldés árának átláthatóságát és a vonatkozó szabályok felügyeletét, így ezen szolgáltatások megfizethetőbbé válnak a fogyasztók és a kiskereskedők számára, és könnyebb lesz visszaküldeniük adott

esetben az árut, akár elszigetelt, távoli területekből is.

Az Európai Bizottság szerint meglehetősen problémás a jelenlegi gyakorlat, amelynek értelmében a postai szolgáltatók gyakran ötször olyan magas díjat szabnak ki egy másik tagállamba feladott csomag kézbesítéséért, mint a belföldi csomagküldésért, miközben a tényleges költségek nem indokolják ezt a díjkülönbséget. A javaslat az árak átláthatóságának növelése révén ösztönözné a piaci versenyt.

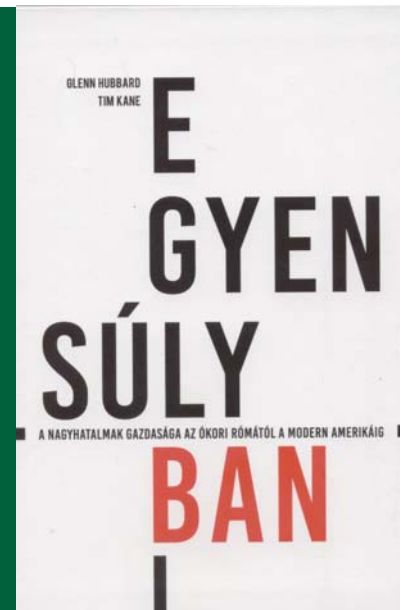
A június 1-jén előterjesztett e-kereskedelmi csomag harmadik fő eleme az elektronikus kereskedelembe vetett fogyasztói bizalom növelése. Az új szabályok szerint a tagállami szervezeteknek lehetőségük lenne annak ellenőrzésére, hogy a kereskedői honlapok értékesítési feltételei megfelelnek-e az uniós jognak, a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot folytató webhelyeknek pedig elrendelhetnék az azonnali bezárását. A hatóságok emellett tájékoztatást kérhetnének a domainszolgáltatóktól és a bankoktól a szabálysértő kereskedők kilétének megállapítása céljából.

EGYSÉGESEDIK A PIAC

„Az egységes piacon nincs helye annak, hogy a nemzeti határok mentén szétszabdaljuk a piacokat, teret engedve ezáltal az uniós fogyasztók közötti diszkriminatív bánásmódnak. Ha világosabb szabályok vannak érvényben, és azokat jobban végrehajtják, valamint ha csökken a tagállamok közötti csomagküldés díja, a fogyasztók és a vállalkozások könnyebben ki tudják aknázni az uniós egységes piacon és a határokon átvitelő e-kereskedelemben rejlő előnyöket” – mondta sajtótájékoztatóján Elzbieta Bienkowska, a belső piaci szabályozásért felelős EU-biztos.

MITŐL LESZ EGYENSÚLYBAN EGY GAZDASÁG, EGY TÁRSADALOM?

Kitart-e a nyugati civilizáció, vagy a letűnt birodalmak sorsára jut? Mit tanulhatunk e bukásokból, hogy elkerüljük a magunkét? A közgazdász szerzők új megközelítéssel kínálnak erre választ a birodalmak működésének és hanyatlásának makrogazdasági és ökonometriai elemzésével.

A tanulság, ami kiolvasható a könyvből: már Róma óta a hatalmat nem a tábornokok nyerik meg, hanem a technológiák, beleértve a gazdaság működtetésének technológiáit is! Alaptételük, hogy a birodalmak bukását nem külső erők okozzák, hanem a gazdasági egyensúlyzavaruk, főként, ha a döntő működési tényezőt, az intézményrendszert a fejlődés biztosítása helyett a politikai érdekek szerint alakítják.

Néhány idézet a könyvből, ami rávilágít a lényegre: „A viszonylagos nagyhatalom elleni kihívás nem azt jelenti, hogy a felemelkedő ellenfelek versenyeznek az elégtelen erőforrásokért. Hasonlóképpen, nem az a veszély számít, hogy a vezető hatalom túlterjeszkedik, vagy az energiáit nem a megfelelő arányban osztja szét a katonai kiadások és a gazdasági befektetés között. Mi elvetjük ezeket az elképzeléseket. A történelem inkább azt mutatja, hogy a nagyhatalmak akkor veszítik el a vezető szerepüket, amikor már nem ostromolják tovább a technológiai határokat. (...) A nagy civilizációkra leselkedő egzisztenciális fenyegetést nem annyira a kapu előtt álló barbárok, mint inkább a belső, önmaguk okozta gazdasági egyensúlytalanság jelenti. (...) Ez a könyv nem birodalomról szól, hanem az emberi történelem nagyhatalmainak gazdasági adatairól és tényeiről. Olyan szerzőkre támaszkodunk, akik e témát kiemelkedő vezetők, hatalmas hadseregek és nagyszerű kultúrák narratívájaként fogták fel. Mindnyájan

GLENN HUBBARD–TIM KANE

EGYENSÚLYBAN

A nagyhatalmak gazdasága az ókori Rómától a modern Amerikáig

Antall József Tudásközpont,
2016

halandók voltak. Megszámlálhatatlan tudósnak hála, a mi nemzedékünk minden korábnál jobban megérti ezt a rejtvényt. Amit a jelen kötetünkkel megpróbálunk adni, az a szakterületünk, a közgazdaság különleges tartományából következik, amely a természeténél fogva a világot a legkevésbé természetes módon látja. Mi »kínálatot« és »keresletet«, »ösztönzőket« és »kényszereket« látunk a piacokon, s nem csupán az áruk és a szolgáltatások számára, hanem piacokat látunk a presztízs, a biztonság és a politikai hatalom számára is. (Huncut vagy ostoba, aki tagadja ennek igazságát! – OP) (...) A katonai vereség, természetesen, a nagyhatalmak hanyatlásának záróköve, ám a történelem összekeveri az okot az okozattal. Visszariad attól, hogy olyan prózai tényezők döntenek el a jövőt, mint valuták, adóslevelek, valamint termelékenység ráták. Ám legalábbis egyetért abban, hogy a nemzetek sorsáról az igazságot nem a kardok, s nem az ekék jelentik, hanem a kettő kombinációja. (...) A jelen kötet megírásának egyik fő indítéka az volt, hogy gazdasági szemüvegen keresztül végigtekintve a világtörténelmen, feltárjuk azt, hogy a magatartási tényezők összességében miként idézték elő a nemzetek közötti egyensúlyhiányt. A történelem ilyen jellegű megközelítése nem teljesen új, és a módszerei sem fejlődtek ki teljesen, ám mi úgy véljük, hogy a társadalmi tényezők számbavétele legalább annyira fontos, mint a pusztá hatalmi mátrixok alkalmazása.”

Dr. Osman Péter